

Overzicht van stemmingen in de Tweede Kamer

afdeling **Inhoudelijke Ondersteuning**

aan De leden van de vaste commissie voor Justitie

datum 19 september 2008

Betreffende wetsvoorstel:

28867 Wijziging van de titels 6, 7 en 8 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek (aanpassing wettelijke gemeenschap van goederen)

Eindstemming wetsvoorstel

Het wetsvoorstel is op 18 september 2008 met algemene stemmen aangenomen door de Tweede Kamer.

Aangenomen en overgenomen amendementen

Artikel I, onderdeel Ec

17 (Pechtold)

Vanuit de rechtspraak is al jaren geleden gepleit voor een grondige verbetering van de huwelijksgoederenregisters bij de 19 rechtbanken. Gewezen wordt op het artikel van oud-kamerlid mr. dr. Van der Burght in het vakblad WPNR nr. 6409 (jr 2000) en op een artikel van oud-notaris mr. Rieter, in *Ars Notariatus* deel CVII (Kluwer 2001). De registers zijn inmiddels van papiermatig elektronisch geworden. De toegankelijkheid laat echter nog steeds erg te wensen over; in feite zijn de registers voor een (potentiële) schuldeiser nauwelijks toegankelijk. Eerst moet die er achter zien te komen of iemand gehuwd is, en zo ja in welke gemeente het huwelijk heeft plaatsgevonden. Dergelijke gegevens zijn om privacyredenen echter over het algemeen afgeschermd. Pas als deze gegevens zijn verkregen, kan de juiste griffie worden gezocht. Behalve het feit dat het openbaar huwelijksgoederen register moeizaam toegankelijk is, kleeft er aan de huidige methode

Amendementen zijn in volgorde van stemming - op artikelnummer - weergegeven: allereerst de aangenomen en/of overgenomen amendementen, vervolgens de verworpen of ingetrokken amendementen en tenslotte eventuele moties. Vervangen amendementen zijn d.m.v. een → aangegeven: bijv. 7 → 8 → **20**. Amendement nr. 7 is vervangen door amendement nr. 8, dat op zijn beurt vervangen is door amendement nr. 20. De vette notatie van het stuknummer geeft aan dat dit het definitieve amendement is. De stemmingslijsten worden gemaakt op basis van de ongecorrigeerde draad van de vergadering.

datum 19 september 2008

blad 2

van bijhouden ook een flink efficiëncynadeel. Het doel van de voorgestelde wetswijziging is dus om de toegankelijkheid van het openbare register te bevorderen en tevens om kosten te besparen. Verwacht mag worden dat nadat wetsontwerp 28 867 wet is geworden het aantal wijzigingen in huwelijksvoorwaarden zal toenemen, omdat er vele verouderde huwelijksvoorwaarden zijn en door de wetswijziging bijna alle drempels om tot wijziging te komen weg zijn. Een landelijk goed toegankelijk register zou sterk de voorkeur verdienen. Het amendement dient om te voorkomen dat een afzonderlijke wetswijziging nodig is om de invoering van een landelijk register mogelijk te maken. Lid 2 van het genoemde wetsartikel geeft een uitwerkingsmogelijkheid bij AMvB zodat relatief eenvoudig tot wijziging kan worden overgegaan zodra voor de centralisering voldoende voorbereidende maatregelen getroffen zijn. De gedachte van dit amendement en het tekstvoorstel van de eerste en tweede zin zijn ontleend aan artikel 4:186 lid 4 van het Burgerlijk Wetboek. Soortgelijke problematiek speelt immers met betrekking tot het aldaar aan de orde zijnde boedelregister, dat thans eveneens per rechtbank wordt bijgehouden doch waarbij in de mogelijkheid tot centralisering door middel van lid 4 al is voorzien.

Overgenomen door de regering

Artikel I, onderdeel C en Ee

Artikelen II en V

14 (Anker)

Met de wijzigingen in artikel 94, tweede lid, wordt bewerkstelligd dat erfenissen en schenkingen ook naar komend recht deel zullen uitmaken van de wettelijke goederengemeenschap. De aanvankelijk in het tweede lid, onderdeel a, geformuleerde uitzondering voor krachtens erfopvolging bij versterf, making, lastbevoordeling, of gift verkregen goederen is geschrapt. In plaats daarvan wordt hier, evenals naar huidig recht, slechts een uitzondering gemaakt voor goederen ten aanzien waarvan een uitsluitingsclausule is gemaakt door de erflater of schenker.

In het tweede lid, onderdeel c, is gehandhaafd de ook naar huidig recht bestaande uitsluiting van het erfrechtelijke verzorgingsvruchtgebruik van titel 3, afdeling 2, van Boek 4 BW (de artikelen 4:29, 4:30 en 4:34 BW). Om redenen van consistentie is eveneens gehandhaafd het recht op het vestigen van het verzorgingsvruchtgebruik. Het zou ongerijmd zijn om dit recht – anders dan het bij uitoefening van dit recht te verkrijgen vruchtgebruik – wèl in de gemeenschap te doen vallen.

Het aanvankelijk voorgestelde derde lid van artikel 94 is geschrapt. De eerste zin bracht mee dat een gemeenschapsgoed dat een echtgenoot aan de andere echtgenoot schenkt, door de andere echtgenoot niet zonder meer in zijn privévermogen wordt ontvangen. Nu schenkingen door de wijziging van het tweede lid in beginsel niet buiten de gemeenschap vallen, bestaat aan deze regel geen behoefte meer. Hetzelfde geldt voor de in het derde lid, tweede zin, geregelde insluitingsclausule.

datum 19 september 2008

blad 3

Wanneer de hoofdregel gehandhaafd blijft dat erfenissen en schenkingen in de wettelijke gemeenschap vallen, bestaat niet langer behoefte aan het voorgestelde artikel 121a. Dat onder uitsluitingsclausule verkregen goederen niet door middel van huwelijkse voorwaarden tot de gemeenschap kunnen gaan behoren, ligt dan immers besloten in het feit dat artikel 94, tweede lid, onder a zich naar zijn aard tegen afwijking verzet (vgl. artikel 93, tweede zin).

In de redactie van artikel 61, derde lid, Faillissementswet dient rekening te worden gehouden met de schrapping van het voorgestelde artikel 121a van Boek 1 BW.

Nu artikel 94, tweede lid, onder a, van Boek 1 BW geen wijziging ondergaat, heeft met die bepaling ook in het overgangsrecht geen rekening te worden gehouden.

Aangenomen. Voor: SP, PvdA, GroenLinks, ChristenUnie, SGP en CDA

Verworpen, ingetrokken en/of vervallen amendementen

Artikel I, onderdeel Ed

15 (Anker)

Door dit amendement worden de negatieve gevolgen van de «koude uitsluiting» ondervangen. Hoewel de keuze voor 100% koude uitsluiting de laatste decennia minder wordt gemaakt, en de Hoge Raad op 18 juni 2004 (LJN-nummer: AP0963) een zogenoemde «correctietoets» heeft geïntroduceerd, leidt dit systeem nog altijd tot onrechtvaardige situaties.

Niet-beroepactieve echtgenoten die niet in geld meebetalen, maar wel in fysieke (huishoudelijke) arbeid, vallen binnen het huidige en voorgestelde huwelijksvermogensrecht tussen wal en schip. De economisch zwakkere partij wordt soms toch nog onvoldoende beschermd door de eis van tussenkomst van de notaris bij het maken van huwelijkse voorwaarden. Dit amendement regelt daarom het wettelijk recht op een billijke vergoeding voor de echtgenoot die arbeid heeft verricht in de huishouding of in het door de andere echtgenoot of de andere geregistreerd partner uitgeoefende beroep of bedrijf, zonder voor die arbeid een passende beloning te ontvangen. Echtgenoten kunnen alleen aanspraak maken op deze billijke vergoeding wanneer partijen bij huwelijkse voorwaarden hebben afgeweken van de regels der wettelijke gemeenschap. Er is gekozen voor de term «billijke vergoeding» om de volgende redenen. Door de gekozen formulering kan rekening worden gehouden met de (financiële) situatie van beide partijen. Zo kan bijvoorbeeld rekening worden gehouden met zaken als het profijt dat de niet-beroepsactieve heeft gehad van de opgedane werkervaring of juist het ontbreken daarvan. Ook kan rekening worden gehouden met het opgebouwde vermogen van de echtgenoot in wiens bedrijf, beroep of huishouding de niet-beroepsactieve echtgenoot heeft gewerkt. Voor het bepalen van de billijke vergoeding is dus niet alleen de uitsparing van kosten voor arbeid relevant en kan dan ook niet alleen worden volstaan met het bepalen van de financiële waarde van de verrichte arbeid of de verzorging van de huishouding van de

datum 19 september 2008

blad 4

niet-beroepsactieve. Het is de bedoeling dat ook een billijke vergoeding kan worden ontvangen voor eventueel gedurende het huwelijk opgebouwd vermogen. De bepaling van de «billijke vergoeding» wordt vastgesteld op het moment dat een van de echtgenoten overlijdt of een verzoek tot scheiding (van tafel en bed) wordt ingediend. Het tweede lid regelt dat de betaling ineens of in termijnen kan geschieden en dat de rechter kan verplichten zakelijk of persoonlijke zekerheid te stellen voor de voldoening van de betalingsverplichting. Het derde lid bepaalt dat het recht van de niet-beroepsactieve op een billijke vergoeding vervalt wanneer de niet-beroepsactieve niet binnen een door de vergoedingsplichtige echtgenoot gestelde redelijke termijn verklaard een billijke vergoeding te wensen. Ook vervalt het recht van de niet-beroepsactieve op een billijke vergoeding wanneer deze niet heeft verklaard een billijke vergoeding te wensen binnen vijf jaren na de ontbinding van het huwelijk of het eindigen van het huwelijk door overlijden. Het vierde lid bepaalt dat het recht op een billijke vergoeding in stand blijft ten opzichte van de erfgenamen, als een van de echtgenoten, dan wel geregistreerde partners overlijdt. In het vijfde lid wordt het principe neergelegd dat niet van deze bepaling kan worden afgeweken. Dit neemt overigens niet weg dat bij de bepaling van de billijke vergoeding rekening kan worden gehouden met een bij huwelijkse voorwaarden afgesproken verrekenbeding.

Ingetrokken

Artikel I onderdeel C

Artikelen II en V

16 (Anker)

De zogenoemde zaakvervangingsregel zoals deze is neergelegd in het voorgestelde artikel 95 brengt veel onduidelijkheid mee voor de burger, en zal bovendien onwerkbaar zijn in de praktijk. Daar de minister er bij de tweede nota van wijziging voor heeft gekozen de gemeenschap alsnog de bij aanvang aanwezige goederen te laten omvatten, is de kans namelijk groot dat beide partners slechts over een gemeenschappelijk vermogen beschikken. Wanneer één van beide echtgenoten vervolgens een goed verkrijgt dat voor meer dan de helft van de tegenprestatie ten laste van zijn of haar eigen vermogen valt (denk bijvoorbeeld aan het kopen van een auto voor 75% uit het eigen vermogen ten gevolge van een verkregen erfenis en voor 25% uit de gemeenschap), kunnen er problemen ontstaan. Immers, voorzover de tegenprestatie ten laste van de gemeenschap komt, is de echtgenoot gehouden tot een vergoeding aan de gemeenschap. In een groot deel van de gevallen zal men niet aan deze verplichting kunnen voldoen, aangezien men eenvoudigweg niet over een eigen vermogen beschikt. De voorgestelde bepaling zal om deze reden alsnog moeten vervallen.

Ingetrokken

datum 19 september 2008

blad 5

Artikel I, onderdelen B en C

18 (Van der Staaij)

Uit oogpunt van rechtszekerheid is het wenselijk dat de mogelijke afwijkingen van de wettelijke voorziene bepalingen uitdrukkelijk schriftelijk worden vormgegeven. Dit amendement voegt derhalve aan het nieuw voorgestelde artikel 87, lid 4, als aan artikel 96b het woordje "schriftelijk" toe.

Hiermee wordt tevens aangesloten bij de formulering van het bestaande artikel 84, waarin bij afwijking van de draag- en fourneerplicht ook een schriftelijke overeenkomst wordt verlangd. (Zie prof. mr. A.J.M. Nuytinck in het Tijdschrift voor Familie- en Jeugdrecht 25 (2003), 7/8).

Verworpen. Voor: SP, D66, PvdD, VVD, SGP, PVV en het lid Verdonk

Moties

20 (Anker c.s.) over een billijke vergoeding voor de niet-beroepsactieve echtgenoot of geregistreerd partner

Ingetrokken

21 (De Wit) om vermogensrechtelijke gevolgen te verbinden aan het verbreken van een duurzame relatie door ongehuwd samenwonenden

Ingetrokken